

Motion till riksdagen 2021/22:3165

av **Johan Hultberg (M)**

Minskat statligt ägande

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett minskat statligt ägande och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen måste motivera statligt ägande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svenska staten är en mycket stor bolagsägare. Inte mindre än 46 bolag ingår i den statliga bolagsportföljen som sammanlagt har ett värde på cirka 700 mdkr.¹ Därutöver har Sverige tre affärsdrivna verk i form av Sjöfartsverket, Luftfartsverket och Svenska kraftnät. De flesta av de statligt ägda bolagen verkar på en kommersiell marknad och är vinstdrivande. Staten säljer allt ifrån bildelar till mobilabonnemang och verkar i de flesta fall på konkurrensutsatta och välfungerande marknader. Endast 22 av statens bolag har särskilt beslutade samhällsuppdrag, vilket är uppdrag från riksdagen att generera andra effekter än ekonomisk avkastning.²

Statens omfattande ägande är problematiskt på flera sätt. Inte minst är det problematiskt att staten ikläder sig rollen som både domare och spelare på samma arena. Det statliga ägandet kan snedvrider konkurrensen och innebär inte sällan därtill också betydande ekonomiska risker för skattebetalarna. Allt detta är starka skäl till att kraftigt och skyndsamt minska det statliga ägandet. Genom ett minskat statligt ägande skulle också staten frigöra betydande kapital som kan möjliggöra och påskynda exempelvis viktiga investeringar i Sveriges eftersatta infrastruktur, såsom exempelvis utbyggnad av dubbelspårig järnväg mellan Göteborg och Oslo.

Mot bakgrund av ovan bör regeringen ta fram en plan för ett minskat statligt ägande. Utgångspunkten för en sådan plan bör vara att minska och på sikt helt avveckla statens

¹ Regeringskansliets verksamhetsberättelse för bolag med statligt ägande 2020.

² Ibid.

ägande i bolag som inte har ett särskilt beslutat samhällsuppdrag. Endast i undantagsfall bör staten ha ägande i bolag utan särskilt beslutat samhällsuppdrag. I de fall där regeringen anser att staten inte bör avveckla sitt ägande, trots att bolaget saknar särskilt beslutat samhällsuppdrag, måste regeringen inför riksdagen tydligt motivera och redovisa skälen för fortsatt ägande. Endast väsentliga samhällsintressen och mål som inte kan värnas eller uppnås på annat sätt än genom fortsatt statligt ägande bör vara skäl nog för att inte avveckla det statliga ägandet.

Johan Hultberg (M)